

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 7. december 2017
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Mathias Mikkelsen
Sagsnr.: 2017-0037-0009
Dok.: 600115

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om forældelse af fordringer, lov om erstatningsansvar og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ophævelse af forældelsesfrister for gerningsmandens strafansvar i sager om seksuelt misbrug af børn og for erstatningskrav mod forvaltningsmyndigheder for svigt i sager om overgreb mod børn, forhøjelse af niveauet for tortgodtgørelse for seksuelle krænkelser samt ophævelse af 72-timersreglen i sager om voldtægt, incest og seksuelt misbrug af børn m.v.) (L 31), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. december 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Søren Pape Poulsen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 (L 31) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren, idet det lægges til grund, at en fordring er forældet – og dermed bortfaldet – redegøre for om Folketinget så ved lovgivning med tilbagevirkende kraft kan ”genoplive fordringen”, så debitor, hvis eventuelle gæld var forældet og dermed bortfaldet, ved folketingets mellemkomst igen skylder pengene til kreditor, og vil ministeren i bekræftende fald give en nærmere belysning af eventuelle ekspropriationsmæssige betragtninger i denne forbindelse?”

Svar:

Justitsministeriet ydede ved besvarelsen af spørgsmål nr. 2 til lovforslaget teknisk bistand til et ændringsforslag, som indebærer, at ophævelsen af forældelsesfristerne for erstatnings- og godtgørelseskrav mod forvaltningsmyndigheder for svigt i sager om overgreb mod børn får tilbagevirkende kraft.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en sådan ophævelse af forældelsesfristerne for erstatnings- og godtgørelseskrav med tilbagevirkende kraft, så allerede forældede krav genoplives, rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 73 om ekspropriation. Det skyldes, at der med et sådant lovforslag gøres indgreb i en allerede erhvervet ret for skyldneren til (på grund af indtrådt forældelse) ikke at skulle yde erstatning eller godtgørelse. En sådan allerede erhvervet ret er efter Justitsministeriets opfattelse omfattet af rettighedsbegrebet i grundlovens § 73.

Det er almindeligt antaget i den statsretlige litteratur, at både private retssubjekter og offentlige retssubjekter som staten og kommuner er omfattet af den kreds af rettighedshavere, der er beskyttet mod ekspropriation efter grundlovens § 73, jf. bl.a. Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 3 (2003), side 190 f.

I praksis vil krav om godtgørelse og erstatning i de sager, der er omfattet af lovforslaget, typisk blive rettet mod kommunerne, der fører tilsyn med børn og unge og har de umiddelbare forpligtelser over for barnet.

I forhold til grundlovens § 73 må kommuner anses for ringere beskyttet end rent private ejere. Det antages således, at lovgivningsmagten – inden for de grænser, der er fastsat af grundlovens § 82 – kan foretage en meget intensiv regulering af de kommunale styrelsesforhold, herunder pålægge kommu-

nerne udgiftskrævende opgaver, som kommunerne selv skal finansiere, jf. herved f.eks. Martin Basse og Oluf Jørgensen, Det kommunale folkestyre (1989), side 24 f, Bent Christensen, Forvaltningsret, forvaltningens opgaver og organisation (1987), side 182 ff., og Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning II, Opgaver (1987), side 13 f.

En ophævelse af forældelsesfristerne for krav på erstatning og godtgørelse mod kommunerne med tilbagevirkende kraft, så tidligere forældede krav genoplives, kan ikke antages at udgøre et ekspropriativt indgreb over for kommunerne. Der er herved lagt vægt på, at der vil være tale om en generel lovændring, der kan indebære, at borgerne kan gøre krav på godtgørelse og erstatning gældende mod kommunen. En sådan lovændring svarer til den helt sædvanlige situation, at der ved lov gives borgerne krav på en ydelse, som det pålægges kommunerne at udbetale.

For så vidt angår eventuelle krav, der rettes mod andre forvaltningssubjekter, herunder selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning, vil det bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om en ophævelse af forældelsesfristerne med tilbagevirkende kraft vil indebære ekspropriation over for det pågældende forvaltningssubjekt. Hvis Folketinget vedtager ændringsforslaget, der fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 2 til lovforslaget, vil der således kunne opstå tilfælde af ekspropriation. Den endelige afgørelse henhører under domstolene. I det omfang, der i det enkelte tilfælde måtte foreligge et ekspropriativt indgreb, vil det pågældende forvaltningssubjekt have krav på fuldstændig erstatning fra staten. Kravet vil i givet fald kunne støttes direkte på grundlovens § 73.